

¹¹ О мерах по улучшению работы Министерства внутренних дел СССР: Постановление Совета Министров СССР и ЦК КПСС от 25 октября 1956 года № 1443-719: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ru.wikisource.org/wiki> – Заголовок з екрана.

Резюме

Резаева Л. О. Організована злочинність в установах виконання покарань: основні етапи становлення.

Статтю присвячено історичному і криминологічному дослідженню організованої злочинності в установах виконання покарань на території сучасної України. Розглядається історія виникнення й функціонування злочинних організацій в установах виконання покарань. Зроблено висновок, що організована злочинність в УВП на території сучасної України складалася протягом чотирьох етапів. Перший етап – XVII ст. – кінець XIX ст.; другий – кінець XIX ст. – 1917 р. XX ст.; третій – з 1917 по 60-ті роки XX ст.; четвертий – з 60-тих по 90-ті роки XX століття. Організована злочинність в УВП має свої особливості, що склалися протягом тривалого часу та пов'язані з історичними подіями, які відбувалися на території Російської імперії та колишнього СРСР.

Ключові слова: установа виконання покарань, організована злочинність в установах виконання покарань, виправно-трудові табори.

Резюме

Резаева Л. А. Организованная преступность в учреждениях по исполнению наказаний: основные этапы становления.

Статья посвящена историческому и криминологическому исследованию организованной преступности в учреждениях по исполнению наказаний на территории современной Украины. Рассматривается история возникновения и функционирования преступных организаций в учреждениях по исполнению наказаний. Сделан вывод, что организованная преступность в УИН на территории современной Украины, состояла из четырёх этапов. Первый этап – XVII в. – конец XIX в.; второй – конец XIX в. – 1917 г. XX в.; третий – с 1917 по 60-е годы XX в.; четвёртый – с 60-х по 90-е годы XX века. Организованная преступность в УИН имеет свои особенности, которые складывались на протяжении длительного времени и связаны с историческими событиями, происходящими на территории Российской империи и бывшего СССР.

Ключевые слова: учреждение по исполнению наказаний, организованная преступность в учреждениях по исполнению наказаний, исправительно-трудовые лагеря.

Summary

Rezaeva L. Organized crime in penal institutions: the basic stages of formation.

The article is devoted to the historical and criminological investigation of organized crime in the penal institutions in the territories of modern Ukraine. Examines the history and functioning of the criminal organizations in penal correction institutions. It is concluded that organized crime in penal institutions on the territory of modern Ukraine, consisted of four stages. The first stage begins approximately with the seventeenth and ends at the end of the nineteenth century. The second stage in the formation of organized crime in penal correction institutions begins in the late nineteenth century and ends in 1917 year of the twentieth century. The third phase begins in 1917 year and ends in the 60-ies of the twentieth century. The last, fourth stage started in the 60-ies and ends in the 90-ies of the twentieth century. In the article are reviewed the features of formation of criminal organizations in penal correction institutions in the territories of modern Ukraine, which consisted for a long time and related historical events, that occurred on the territory of the Russian Empire and the Soviet Union.

Key words: penal institution, organized crime in penal institutions, reform-through-labor camps.

Отримано 20.11.2013

УДК 343.365:343.237(091)(477) «11/19»

А. А. СОЛДАТЕНКО

*Ангеліна Анатоліївна Солдатенко, аспірант
Київського університету права НАН України*

ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ ПРИХОВУВАННЯ ЗЛОЧИНУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

У КК України виокремлено декілька норм, присвячених кримінальній відповідальності за приховування злочину. Дослідження цієї теми становить значний науковий та практичний інтерес. Ґрунтовної доктринального розроблення потребує співвідношення приховування злочину із причетністю до злочину, відмежування різних видів приховування між собою та із суміжними складами, особливості об'єктивних та суб'єктивних ознак кожного виду приховування злочину.

Кримінальна відповідальність за приховування злочину є традиційною для вітчизняного кримінального права. Між тим, чимало питань, пов'язаних із застосуванням цих норм, залишаються дискусійними, що само по собі свідчить про актуальність доктринального дослідження ст.ст. 209, 256, 396 КК України. На перший погляд, не повинно бути труднощів при правозастосуванні вказаних статей. Але, як засвідчує існуюча слідчо-прокурорська і судова практика, допускається чимало помилок при кваліфікації діяльності осіб, причетних до інших злочинів.

© А. А. Солдатенко, 2013

Дискусійним слід визнати віднесення до причетності злочину, передбаченого ст. 209 КК України, не до кінця досліджено безпосередні об'єкти посягань усіх перелічених вище діянь, а визначення даного елементу складу злочинів, що зустрічаються у монографічній літературі та інших джерелах, – суперечливі. Різним аспектам приховування злочину свої наукові праці присвячували В. Г. Трифонов, М. І. Ковальов, П. Г. Євдокімов, А. С. Омаров, М. Блум, Г. І. Баймурзин, І. Л. Бушуєв, М. Х. Хабібুলін, А. С. Беніцький та інші вчені. Однак недостатньо розроблені положення доктрини кримінального права про можливі способи вчинення злочинів, закріплених у ст.ст. 256, 396 КК України, інші елементи цих складів, зміст суб'єктивної сторони усіх видів приховування та її особливості, зокрема, поняття та смислове наповнення «заздалегідь або наперед не обіцяного» приховування злочину. Усі ці проблеми у своїй сукупності свідчать про актуальність теми, обраної для дослідження.

Тому метою статті є дослідження поняття та видів приховування злочину за кримінальним правом України, подолання прогалин у нормативному регулюванні окремих видів приховування злочину.

У кримінальному праві під час дослідження приховування злочинів вчені аналізують умисне вбивство з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення (п. 9 ч. 2 ст. 115 КК України); вчинення дій з метою приховування чи маскування незаконного походження коштів або майна, одержаних внаслідок вчинення злочину як форма легалізації коштів чи іншого майна, здобутих злочинним шляхом (ст. 209 КК України); заздалегідь не обіцяне укриття злочинної діяльності членів злочинної організації (ст. 256 КК України); заздалегідь не обіцяне приховування тяжкого або особливо тяжкого злочину (ст. 396 КК України).

Три останніх з названих складів, є видами причетності до злочину у кримінальному праві. Умисне вбивство з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення не можна ототожнювати з причетністю до злочину попри певну подібність між цим складом і згаданим інститутом Загальної частини кримінального права. Вбивство може приховувати будь-який злочин незалежно від його тяжкості (навіть діяння, віднесені законодавцем до справ приватного обвинувачення). Найчастіше приховуваний злочин є корисливим за своїм характером, наприклад, пограбування з наступним вбивством. Для кваліфікації діяння за п. 9 ч. 2 ст. 115 КК України не має значення, наскільки успішним виявилось приховання. Вбивство може мати місце як після, так і до вчинення приховуваного діяння. Тим більше, коли вбивство вчинюється з метою полегшити інший злочин, в часі це може мати місце тільки до завершення останнього.

Нормативного поняття причетності у чинному законодавстві немає, хоча ознаки причетності певною мірою закріплені у ст. 27 КК України. Суспільно небезпечна діяльність осіб, причетних до злочину, має місце завжди з приводу вже вчиненого іншого посягання, яке заслуговує на самостійну кримінально-правову оцінку. Отже, причетність можлива тільки після скоєння певного посягання або супроводжує таке у часовому вимірі. У формулі кваліфікації діяння особи, причетної до основного злочину, жодні норми Загальної частини КК України не використовуються, оскільки поняття причетності не закріплено у чинному законодавстві.

Суб'єктивну сторону таких діянь характеризують положення ч.ч. 5, 6 ст. 27 КК України. Не є співучасною, якщо подібні діяння вчинені після скоєння основного посягання і заздалегідь не були обіцяні. У такому разі настає кримінальна відповідальність за ст.ст. 198, 396 КК України. Не можна визнати правильним відсутність серед переліку згаданих норм Особливої частини ст. 256 КК України, адже у цій статті закріплено діяння, котре за своїми ознаками відповідає причетності. Крім цього, у переліку діянь, перерахованих у ч. 6 ст. 27 КК України, відсутні деякі способи приховування, наприклад, заздалегідь не обіцяне переховування чи знищення трупа після вбивства, приховування, пошкодження або знищення доказів злочину, заздалегідь не обіцяна допомога співучаснику злочину отримати вигоду від вчиненого без власної корисливої мети. Подібні діяння як самостійні за значенням форми приховування злочину закріплені у Кримінальному кодексі Іспанії.

Таким чином, у кожному випадку причетності до злочину настає кримінальна відповідальність за певною статтею Особливої частини, причому у формулі кваліфікації жодна стаття Загальної частини не використовується (як, приміром, при співучасті). Отже, причетність завжди являє собою конкретний кримінально-правовий делікт. За своїми об'єктивними і суб'єктивними ознаками вчинення дій з переховування незаконного походження коштів чи іншого майна, здобутих злочинним шляхом, маскування їхнього протиправного походження є не тільки самостійним зчином, передбаченим ст. 209 КК України, а й самодостатнім видом причетності до злочину. Його вчиненню завжди передують скоєння самостійного злочину, мета є обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони і полягає у маскуванні, переховуванні, утаюванні суспільно небезпечного походження певних коштів чи майна. Тобто, у більш широкому розумінні це теж приховання злочину, хоч і виведене у самостійний делікт.

Зокрема, у ч. 2 ст. 396 КК України передбачено імунітет від кримінальної відповідальності за приховання злочину для близьких родичів особи, яка вчинила злочин. Поява такої норми звертає на себе увагу. В усіх інших досліджуваних складах законодавець не передбачив жодних приписів, які б виключали кримінальну відповідальність близьких родичів особи, що вчинила злочин, ані за умисне вбивство з метою приховати інший злочин або полегшити його вчинення, за сприяння членам злочинної організації, за легалізацію коштів, здобутих злочинним шляхом. Не передбачено у законі й жодних заохочувальних кримінально-правових норм для близьких родичів чи самої особи, яка вчинила приховуваний злочин. Наприклад, у КК ФРН, Австрії передбачено норми, що забороняють призначати особі, причетній до злочину, покарання, яке перевищувало б покарання, що могло бути призначене за прихований (приховуваний) злочин. Існує також заборона карати за приховання особу, визнану у встановленому законом порядку співучасником приховуваного злочину (ст. 257 КК ФРН, ст. 299 КК Австрії).

У силу ст. 3 КПК України близькими родичами та членами сім'ї є чоловік, дружина, батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідні брат чи сестра, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, усиновлювач чи усиновлюваний, опікун, піклувальник, особа, що перебуває під опікою, піклуванням, а також особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі. Таке визначення близьких родичів і членів сім'ї співзвучне з дефініцією, наведеною у ст. 3 СК України. Відповідно до ч. 4 ст. 3 СК України сім'я виникає на підставі кровного споріднення, шлюбу, усиновлення та з інших підстав, не заборонених законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства.

Не можна залишити поза увагою непослідовність термінології, використаної законодавцем у ст. 256 КК України. У статті окрім іншого встановлено кримінальну відповідальність за «укриття» злочинної діяльності членів злочинної організації. Дванадцятитомний Глумачний словник української мови визначає поняття «укриття», «вкриття» як дію за значенням укрити або укритися¹ (як-то дах, навіс, покривало, ковдра тощо). Перше з цих слів, але тільки з початковим «у» означає також місце, що служить комусь захистом, схованкою, прикриттям. Жодне з існуючих значень цього слова не пов'язується з приховуванням. Останнє відображає дію за значенням дієслова «приховати, приховувати, переховувати, класти щось у невідоме місце». Синонімами іменника «приховування» або «приховання» згідно з Словником синонімів української мови є «ховання, маскування, замовчування, утаювання тощо»². Жодне з мовознавчих видань не пов'язує іменник «укриття» за значенням із дією. Таким чином іменник «укриття» не відображає і не може відобразити суспільно небезпечного діяння, передбаченого ст. 256 КК України. Вочевидь, законодавець мав на увазі такий вид причетності, як приховування (російською – укrywательство). В перекладі українською це означає саме приховання або приховування³, в певних випадках законодавець вживає («переховування» – наприклад, у ст. 27), але аж ніяк не укриття. Вже з цих підстав ст. 256 КК України потребує вдосконалення і приведення у відповідність до правил сучасної української літературної мови. Необхідно уніфікувати й зміст ст.ст. 27, 256, 396 КК України. У першій з вказаних статей вжито термін «переховування», у другій – «укриття» (як зазначено вище – абсолютно некоректно), а у останній – «приховування». Перший і останній терміни хоч і адекватні, однак з яких підстав вони використані паралельно – судити важко.

З приводу доцільності подальшої теоретичної розробки теми про кримінальну відповідальність за приховання злочину є наступні приклади. УМВС України у Львівській області звернулось до кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка з запитом про наявність підстав для кримінальної відповідальності за наступних обставин. Лікар у домашніх умовах провів кримінальний аборт пацієнтки, однак остання померла від крововтрати. Бажаючи приховати своє діяння, доктор з допомогою іншого мешканця цього ж будинку розчленував і сховав труп. Обговоривши звернення на своєму засіданні, кафедра дійшла висновку про відсутність у діях особи, залученої лікарем до приховання наслідків незаконного аборту, складу приховування злочину, оскільки посягання, передбачене у чинному на той час КК України 1960 р. ст. 109 КК України не зазначено в переліку злочинів, за приховання яких наставала кримінальна відповідальність згідно з приписами ст. 186 вказаного кодексу⁴.

К., С., П., Сан., У., Ц., Р. обвинувачувалися у створенні організованої злочинної групи, пошкодженні у складі такої магістрального нафтопродуктопроводу «Дружба» і викраденні з нього нафтопродукту в особливо великих розмірах, а У. – ще й у прихованні усіх цих злочинів. За наслідками судового розгляду усі підсудні були виправдані за ч. 3 ст. 292 КК України, обвинувачення з ч. 5 ст. 185 КК України перекваліфіковано на ст. 198 КК України; У. був виправданий за обвинуваченням у прихованні злочинів. Мотивація полягла у тому, що приховати злочини, у яких обвинувачувався підсудний, можна тільки шляхом вчинення активних дій, тоді як У. обвинувачувався у тому, що, нібито, знаючи про особливо тяжкі злочини, не повідомив про це органи влади, що, по суті, є недонесенням, але не приховуванням⁵.

Наступна проблемна ситуація кваліфікації приховування пов'язана з визначенням тяжкого (особливо тяжкого) злочину. Кодифікація кримінального законодавства 2001 р. ввела чітку класифікацію злочинів. Кримінальна відповідальність за ст. 396 КК України настає за задалегідь не обіцяне приховання тяжкого або особливо тяжкого злочину. Таким чином, приховування злочинів невеликої чи середньої тяжкості не є кримінально караним. Відтак важливого значення набуває визначення переліку тяжких і особливо тяжких злочинів.

У чинному КК України злочином невеликої тяжкості вважається посягання, за яке передбачене покарання у вигляді позбавлення волі строком не більше двох років, або інше більш м'яке покарання, окрім основного покарання у вигляді штрафу на суму більше три тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян (ст. 12 КК України). Наступні ступені класифікації злочинів прив'язані до основних покарань у вигляді штрафу та позбавлення волі. Нині існуючу кваліфікацію також не можна визнати бездоганною. Більше того, чинний закон про кримінальну відповідальність передбачає більш тяжке покарання, аніж передбачено статтею Особливої частини, за якою кваліфіковане діяння. Суд, визначаючи покарання у вигляді штрафу на суму більше трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян, не може призначити суму грошового стягнення менше, ніж заповідана злочином шкода, причому незалежно від граничного розміру штрафу передбаченого санкцією інкримінованої статті (ч. 2 ст. 53 КК України). Іншими словами – це нормативно закріплена можливість призначення покарання за вчинення певного посягання у вигляді штрафу, більшого за розміром, аніж верхня межа штрафу, закріпленого у санкції статті. Це прямо суперечить приписам ст. 65 КК України, які регулюють загальні начала призначення покарання. Так, у зазначеній нормі передбачено, що

суд признає покарання насамперед у межах санкції статті, за якою кваліфіковано діяння. Однак, як наведено вище, закон визначає встановлення штрафу, взагалі не передбаченого санкцією статті.

Виходячи з цих приписів, за злочин, передбачений ч. 3 ст. 212 КК України, хоч і є тільки одне основне покарання – штраф, але він являє собою тяжкий злочин з урахуванням ч. 2 ст. 53 КК України. Відтак, приховування подібного діяння – це злочин, передбачений ст. 396 КК України.

Відповідно до ст. 92 п. 22 Конституції України перелік діянь, що є злочинами і покарання за них визначаються тільки законами. Наявність сумнівів у питанні, до якого виду злочинів слід відносити посягання, за яке передбачено покарання у вигляді штрафу, котрий може бути навіть більшим за верхню межу, зазначену у санкції, повинно одержати нормативну відповідь.

У КК України лише ст. 12 Загальної частини регламентує класифікацію злочинів, які розмежовуються залежно від покарань, передбачених у санкціях відповідних статей Особливої частини КК України. Виходячи тільки з санкцій, прямо передбачених у нормах Особливої частини закону про кримінальну відповідальність, можна визначити статус діяння як тяжкого або особливо тяжкого злочину. Принцип законності у кримінальному праві означає серед іншого право винного вимагати застосування до нього не будь-якого покарання, а покарання, визначеного тільки законом. Нинішня редакція ст. 53 КК України, присвяченої штрафу як виду кримінального покарання, є кроком назустріч до невизначених санкцій у кримінально-правових відносинах, застосування яких суперечить основним принципам кримінального права, зокрема принципу «немає злочину і покарання без закону – *nullem crimen nullem poena sine lege*». Залишення змісту ст. 53 КК України без редагування легалізує ситуацію, коли особа не знає, яка санкція буде застосована за певне діяння.

Важливим є питання про конструкцію об'єктивної сторони досліджуваних складів. Окрім ст. 115 ч. 2 п. «9» КК України, усі інші злочини з формальними складами. Вбивство вважається закінченим злочиним з моменту смерті потерпілого. Вчинення дій з маскуванню чи прихованню незаконного походження коштів, укриття злочинної діяльності членів злочинних організацій, приховування тяжкого чи особливо тяжкого злочину є самостійними деліктами незалежно від того, чи настали внаслідок цього певні наслідки і незалежно від того, наскільки такі діяння були успішними. В українській мові паралельно існують два іменники за значенням дії приховувати: приховування і приховання. Від них можна утворити дієслово як доконаного (приховати), так і недоконаного (приховувати) виду⁶.

Стосовно форми діяння аналізованих складів, теж є певні питання. Злочин, передбачений ст. 209 КК України тільки тому, що діяння це можливе лише у формі дії, оскільки про це прямо зазначено у диспозиції статті. Що стосується складів, закріплених у ст.ст. 256, 396 КК України, думки вчених розійшлися. Одні вважають, що приховування можливе тільки як активні дії⁷. М. І. Ковальов допускає можливість приховування шляхом бездіяльності, а як приклад наводив випадок, коли службова особа, покликана в силу свого службового становища відповідати за збереження майна, не перешкоджає його викраденню⁸. Однак, як справедливо зауважив Г. І. Баймурзін, наведений випадок є класичним прикладом потурання злочину, а не його приховування⁹.

Поняття бездіяльності закріплене у КК низки зарубіжних країн. Наприклад, в силу ст. 2 КК Австрії кримінальна відповідальність, яку закон пов'язує з настанням певного суспільно небезпечного наслідку, може бути застосована до особи, котра в силу покладених на неї обов'язків юридично зобов'язана не допускати настання такого наслідку, але не вчинила жодних дій, які б усунули його настання. Крім цього, відповідальність можлива, коли бездіяльність тотожна виконанню складу діяння шляхом дії.

Відповідно до ст. 11 КК Іспанії злочини і проступки здійснюються шляхом бездіяльності, коли невиконання особою покладеного на неї юридичного обов'язку прирівнюється законом до вчинення злочину.

Бездіяльність прирівнюється до дії:

- 1) коли існує обов'язок діяти, який впливає із закону або договору;
- 2) коли винний своєю попередньою дією чи бездіяльністю піддав небезпеці юридично охоронюване право.

В силу ст. 13 КК ФРН бездіяльність, яка призвела до настання передбачених законом суспільно небезпечних наслідків, є караною, якщо особа, що допустила таку бездіяльність, зобов'язана була не допустити настання відповідних наслідків і якщо бездіяльність відповідає вчиненню злочину шляхом дії.

Як вбачається з наведених визначень, усі вони стосуються настання певних суспільно небезпечних наслідків, тобто застосовуються до тих складів, які у вітчизняній теорії кримінального права прийнято називати матеріальними. Досліджувані склади є формальними, вважаються вчиненими в силу скоєння суспільно небезпечного посягання і не потребують настання певних суспільно небезпечних наслідків. Проте такі наслідки настають завжди, просто у формальних складах вони винесені за межі складу.

Проведений аналіз допоміг дійти таких висновків. Враховуючи досвід зарубіжних країн, пропонуємо перелік діянь, зазначених у ч. 6 ст. 27 КК України, доповнити такими способами приховування, як задалегідь не обіцяне переховування чи знищення трупа після вбивства, приховування, пошкодження або знищення доказів злочину, задалегідь не обіцяна допомога учаснику злочину отримати вигоду від вчиненого діяння без власної корисливої мети.

Також потребує вдосконалення і приведення у відповідність до правил сучасної української літературної мови зміст ст.ст. 27, 256, 396 КК, де вжито терміни «переховування», «укриття» і «приховування», що свідчить про непослідовність термінології, закладеної законодавцем у зміст вищезгаданих статей.

Обґрунтовано необхідність нормативно врегулювати питання щодо визначення виду злочинів, за які передбачено покарання у вигляді штрафу, котрий може бути більшим за верхню межу, зазначену у санкції статті.

¹ Словник української мови [за ред. Білодіда І. К. та ін.]. – К. : Наукова думка, 1979. – Т. 10. – 425 с.

² Словник синонімів української мови [авт. Бурячок А. А. та ін.]. – К. : Наукова думка, 2001. – Т. 2. – 448 с.

³ Русско-украинский словарь [за ред. Белододе И. К. и др.]. – К. : Наукова думка, 1970. – 534 с.

⁴ Протокол засідання кафедри кримінального права і процесу юридичного факультету Львівського державного університету ім. І. Франка № 18 від 06.12.1995 року.

⁵ Архів Личаківського районного суду м. Львова, справа № 1/463/17/13.

⁶ Словник української мови [за ред. Білодіда І. К. та ін.]. – К. : Наукова думка, 1977. – Т. 8. – 84 с.

⁷ *Виттенберг Г. Б.* Прикосновенность к преступлению по советскому уголовному праву [Учебное пособие] / Г. Виттенберг, П. Панченко. – Иркутск, 1976. – 14 с.

⁸ *Ковалев М. И.* Уголовная ответственность за укрывательство преступлений по советскому уголовному праву / Ковалев М. И. – М., 1952. – 9 с.

⁹ *Баймурзин Г. И.* Ответственность за прикосновенность к преступлению / Баймурзин Г. И. – Алма-Ата : «Наука» Казахской ССР, 1968. – 103 с.

Резюме

Солдатенко А. А. Поняття та види приховування злочину у кримінальному праві.

У статті аналізуються склади злочинів, присвячені прихованню, зокрема ті з них, які є видами причетності до злочину. Наголошується на тому, що інститут приховування злочину містить норми, які необхідно вдосконалювати. Запропоновано перелік діянь, зазначених у ч. 6 ст. 27 КК України, доповнити такими способами приховування, як заздалегідь не обіцяне переховування чи знищення трупа після вбивства, приховування, пошкодження або знищення доказів злочину, заздалегідь не обіцяна допомога учаснику злочину отримати вигоду від вчиненого без власної корисливої мети. Слід привести у відповідність до правил сучасної української літературної мови зміст ст.ст. 27, 256, 396 КК в частині вживання термінів «переховування», «укриття» і «приховування». Обґрунтовано необхідність нормативно врегулювати питання щодо визначення виду злочинів, за які передбачено покарання у вигляді штрафу, котрий може бути більшим за верхню межу, зазначену у санкції статті.

Ключові слова: приховання, укриття, співучасть у злочині.

Резюме

Солдатенко А. А. Понятие та виды укрывательства в уголовном праве.

В статье анализируются составы преступлений, регламентирующие укрывательство, в частности те из них, которые являются видами прикосновенности к преступлению. Обосновывается, что институт укрывательства содержит нормы, нуждающиеся в усовершенствовании. Предлагается перечень деяний, указанных в ч. 6 ст. 27 УК Украины, дополнить такими способами укрывательства, как заранее не обещанное укрывательство или уничтожение трупа после убийства, укрывательство, уничтожение или повреждение следов и доказательств преступления, заранее не обещанная помощь участнику преступления получить выгоду из совершенного деяния без собственной корыстной цели. Необходимо привести в соответствие с правилами современного украинского литературного языка содержание ст.ст. 27, 256, 396 УК Украины при употреблении терминов «переховування», «укриття», «приховування». Обоснована необхідність нормативно урегулювати вопрос, к какому виду преступлений следует отнести посягательства, за которые предусмотрено наказание в виде штрафа, превышающего верхний предел, указанный в санкции статьи.

Ключевые слова: укрывательство, укритие, соучастие в преступлении.

Summary

Soldatenko A. Concept and types of concealing a crime in criminal law.

This article analyzes crime components, related to the concealment, particularly those which are kinds of implication in a crime. The article highlighted the fact that the institution of concealing a crime has rules that need to be improved. A list of the acts referred to in Part 6 of Art. 27 Criminal Code of Ukraine, to supplement these methods of concealment, as previously promised no concealment or destruction of a corpse after the murder, concealing, damaging or destroying evidence of a crime, not previously promised to help the participant to benefit from a crime committed without their own selfish purposes. It should be brought into line with the rules of modern Ukrainian literary language the content of articles 27, 256, 396 of the Criminal Code, regarding the use of the terms «concealment», «shelter» and «concealment». The need to resolve the legal issues to determine the type of crime, punishable by a fine, which may be greater than the upper limit specified in the relevant article.

Key words: concealment, sheltering, complicity in the crime.

Отримано 22.11.2013